

Doç. Dr. Mustafa KILIÇOĞLU

Yargıtay Onursal Daire Başkanı
Başkent Üniversitesi İş ve Sosyal Güvenlik ABD Öğretim Üyesi

Tazminat Hukuku

Birinci Kitap

İNSANA VERİLEN BEDENSEL ZARARLARDAN DOĞAN

MADDİ TAZMİNAT HUKUKU

Haksız Fiiller-Trafik Kazaları-İş Kazaları-Meslek Hastalığı
Destekten Yoksun Kalma Tazminatı-Rücu Tazminatı
Nükleer Enerjiden Doğan Sorumluluk
Tam Yargı Davaları-Usul Hükümleri ve Hesaplamalar
Ceza Hukuku Yönünden Maddi Tazminat
Tıbbi Hata (Mal Praktis)
Deprem-Sigorta

İkinci Kitap

İNSANA VERİLEN MANEVİ ZARARLARDAN DOĞAN

MANEVİ TAZMİNAT HUKUKU

Basın-Şikayet Yoluyla Kişilik Hakkına Yapılan Saldırıları
Yargı Kararlarının Yerine Getirilmemesi-Fikir ve Sanat
Eserleri Haklarına Yapılan Saldırıları-Kişisel Verilerin Korunması
Haksız Tutuklanmalar-Manevi Tazminatlar

ve

Hesap Tabloları

Öğreti-İsviçre Federal Mahkemesi Kararları-Anayasa Mahkemesi
Yargıtay-Danıştay- Uyuşmazlık Mahkemesi-Bölge Adliye Mah-
kemeleri-Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

CİLT-I

İÇİNDEKİLER

CİLT-I

KAYNAKLAR.....	43
KISALTMALAR.....	61

Birinci Kitap

İNSANA VERİLEN BEDENSEL ZARARDAN DOĞAN MADDİ TAZMİNAT HUKUKU

BİRİNCİ BÖLÜM

TAZMİNATTA ÖN SORUN (SORUMLULUK HUKUKU)

§ 1. SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUK.....	65
I. SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUK HUKUKU KAVRAMI	65
II. SORUMLULUK HUKUKUNUN FONKSİYONU	68
§ 2. SORUMLULUK ESASLARI.....	69
I. “CASUMA SENTIT DOMINUS” İLKESİ VE AYRIK DURUMLAR	69
II. KUSUR PRENSİBİ	70
1. Ön Bilgiler	70
2. Objektifleştirilmiş Kusur	72
3. Kusur Prensibinin Yetersizliği.....	75
4. Güven Sorumluluğu.....	76
III. SORUMLULUK OLAYLARI.....	77
1. Ön Bilgiler	77
2. Sorumluluk Olayları ile Taleplerin Yarışması.....	77
IV. SORUMLULUK PRENSİPLERİ	84
§ 3. SORUMLULUK TÜRLERİNE GENEL BAKIŞ.....	86
I. KUSUR SORUMLULUĞU.....	86
II. SEBEP SORUMLULUĞU (OBJEKTİF SORUMLULUK).....	87
1. Tarihçe	87

2. Hukuki Niteliği	89
3. Dayanağı	90
4. Öğeleri	90
5. Sebep Sorumluluğunun Türleri	91
A. Olağan (mutat, hafif) Sebep Sorumluluğu	91
B. Tehlike Sorumluluğu (Ağırlaştırılmış, Sebep Sorumluluğu)	93
C. Hukuka Uygun Müdahaleden Doğan Sorumluluk (Fedakarlığın Denkleştirilmesi İlkesi)	96
D. Sigorta Hukukunda Doğan Sorumluluk	97
III. İŞVERENİN BEDENSEL ZARARDAN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUĞU	97
1. İlke Sorunu: Sigortaca Karşılanmıyan Zarar	97
2. Karşılaştırmalı Hukukta	102
A. Genel Olarak	102
B. Alman Hukuku'nda	103
C. Fransız Hukuku'nda	105
D. İsviçre Hukuku'nda	107
3. Türk Hukuku'nda	109
A. Yargıtay'ın Görüşü	109
B. Kusura Dayanan Sorumluluk Görüşü	112
C. Kusura Dayanmayan Sorumluluk Görüşü	125
a) Kanun boşluğunun işçi yararına yargıç tarafından doldurulması görüşü	125
b) Hakkaniyet sorumluluğu görüşü	128
c) Münhasıran “Kaçınılmaz Olaya” bağlı kusursuz sorumluluk görüşü	128
d) Diğer görüşler	129

D. Sebeplerin Yarışması.....	130
IV. İDARENİN SORUMLULUĞU	130

İKİNCİ BÖLÜM TAZMİNATIN TEMEL KOŞULLARI

§ 4. ZARAR.....	133
I. ZARAR KAVRAMI	133
1. Tarihsel Gelişimi.....	133
2. Yeni Eğilimler.....	134
A. Ön Bilgiler.....	134
B. Normatif Zarar Kavramı.....	134
II. ZARAR TÜRLERİ VE ZARARIN HESAPLANMASI	137
1. Ön Bilgiler	137
A. Zarar Türleri (Cismani Zararla Sınırlı).....	138
B. Zararın Hesaplanmasına İlişkin Genel Bilgiler	142
a) Kavram ve temel esaslar.....	142
b) Zarardan faydaların indirilmesi-(Denkleştirme)	143
c) Zararın hesabına esas alınacak tarih.....	145
d) Faiz.....	146
C. Zararın İspatı.....	154
§ 5. NEDENSELLİK BAĞI.....	155
I. ÖN BİLGİLER.....	155
II. SEBEP KAVRAMI	156
III. ŞART TEORİSİ.....	156
IV. UYGUN NEDENSELLİK BAĞI TEORİSİ	157
1. Uygun Nedensellik Bağının İşlevi.....	157
2. Uygun Nedensellik Bağının Tanımı	157
3. Uygun Nedenselliğin Özellikleri	158

4. İlk sonuç-Nihai Sonuç Bağlamında Sonucun Genelleştirilmesi	166
5. Önceden Değerlendirme (ex ante), Sonradan Değerlendirme (ex post) Sorunu.....	166
6. Uygun Olmayan Nedensellik - Nichtadäquater (Madäquater) Kausalzusammenhang	168
7. Yargıtay Görüşü	168
V. UYGUN NEDENSELLİK BAĞININ KESİLMESİ	170
1. Çıkış Noktası ve Hukuki Esaslar	170
A. İlke	170
B. Hukuki Esasları	170
2. Uygun Nedensellik Bağının Kesilme Nedenleri	172
A. Zarar Görenin Ağır Kusuru.....	172
B. Üçüncü Kişinin Ağır Kusuru.....	173
C. Mücbir Sebep	177
3. Umulmayan Hal.....	181
4. Birden Çok Sebepden Yalnız Birinin Nedenselliği Kesmesi	182
A. Sonraki sebebin daha önce sonuç (zarar) doğurması ...	182
B. Önüne geçilen illiyet	183
5. Yarışan Nedensellik Birden Çok Sebebin Topluca Yarışması	184
6. Alternatif Sebepler.....	184
7. Ortak Nedensellik	185
A. Birden Çok Sebebin Birlikte Etkide Bulunması	185
B. Zarar Verene Ait Bir Sebeple Umulmayan Halin Birleşmesi	186
C. Zarar Verene Ait Bir Sebeple Zarar Görene Ait Bir Sebebin Birleşmesi.....	186
8. İspat Sorunu.....	186

§ 6. HUKUKA AYKIRILIK.....	187
I. KAVRAM	187
II. OBJEKTİF HUKUKA AYKIRILIK TEORİSİ.....	188
III. SUBJEKTİF HUKUKA AYKIRILIK TEORİSİ	188
IV. HUKUKA AYKIRILIĞIN İÇERİĞİ	189
V. HUKUKA AYKIRILIĞIN TEKLİĞİ	189
VI. HUKUKA AYKIRILIK TEŞKİL EDEN DURUMLAR...189	
1. Mutlak Bir Hakkı Koruyan Bir Normun İhlalinin Hukuka Aykırılık Olarak Kabulü.....	189
2. Özel Koruma Normları İhlalinin Hukuka Aykırılık Olarak Kabulü (Normun Koruma Amacı Teorileri)	190
VII. NİSPİ HAKLARIN HUKUKA AYKIRI İHLALİ	192
VIII. DOĞRULUK VE DÜRÜSTLÜK KURALININ İHLALİ.....	192
IX. HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ	193
1. Ön Bilgiler	193
2. Hukuka Uygunluk Sebepleri.....	194
A. Kamu Yetkisinin Hukuka Uygun Kullanılması	194
B. Özel Hukuktan Doğan Özel Yetkiler.....	194
C. Zarar Görenin Rızası	194
a) Ön Bilgiler	194
b) Geçerlilik Koşulları.....	195
c) Tıbbi müdahalelerde rıza.....	196
d) Spor müsabakalarında rıza	198
D. Meşru Savunma, Zaruret Hali ve Kendi Hakkını Korumak İçin Kuvvet Kullanma	199
a) Meşru savunma.....	199
b) Zorunluluk durumu	202

c) Kendi hakkını korumak için kuvvet kullanma – selbsttilfe-	204
X. AHLÂKA AYKIRILIK.....	205
1. Kavram	205
2. Uygulama Sorunları.....	205
§ 7. KUSUR SORUMLULUĞU.....	206
I. ANLAM VE ÖNEMİ	206
II. KUSURUN SUBJEKTİF ÖĞELERİ	207
1. Sorumluluk Ehliyetinin Önemi.....	207
A. İlke	207
B. Sorumluluk ehliyetine sahip olmayanın hakkaniyet sorumluluğu (TBK m 65).....	209
C. Geçici sorumluluk ehliyetinin kaybı halinde sorumluluk	210
D. Türk Borçlar Kanunu m. 59, 65 (BK. m. 54)'in Zarar Görenin Sorumluluk Ehliyetine Sahip Olmayana Kıyasen Uygulanması	210
2. Tüzel Kişilerin Sorumluluk Ehliyeti (MK. m. 50; eMK. m. 48).....	210
III. KUSURUN OBJEKTİF ÖĞELERİ: KAST VEYA İHMAL.....	211
1. Kast (Varsatz).....	211
2. İhmal ve Tedbirsizlik.....	212
A. Kavram ve Sorunlar	212
B. Derecelendirme	214
a) Ağır ihmal	214
b) Hafif ihmal.....	214
c) Orta ihmal.....	214
C. Model Sorunu.....	214

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TAZMİNAT OLAYLARI

§ 8. İNSANA VERİLEN ZARARDAN DOĞAN TAZMİNATLAR	217
I. TAZMİNATIN HUKUKİ NİTELİĞİ VE HESABI	217
1. Kişiyeye Verilen Zarar	217
A. Kavram	217
B. Bedensel Zarar	217
C. Ölüm	217
D. Zarar Türleri (Genel Olarak)	218
E. Vücut Bütünlüğünün İhlali Halinde Ortaya Çıkan Zarar Kalemleri (TBK m 54)	221
a) Masraflar	221
b) Çalışma (iş) gücünün (kabiliyetinin) kaybı sonunda ortaya çıkan ekonomik kayıplar	229
aa) Ön Bilgiler	229
bb) Somut zarar	232
cc) Soyut zarar/müstakbel zarar/ müstakbel ekonomik kayıp işleyecek dönem/ bilinmeyen dönem	232
c) Değerlendirme etmenleri	233
aa) Gelir	233
aaa) Giydirilmiş ücretin hesabı	240
bbb) Ücretin netleştirilmesi	241
bb) Kapasite kaybının değerlendirilmesi	242
cc) Kapasite kaybının süresi	244
aaa) Geçici iş göremezlik	244
bbb) Sürekli İş Göremezlik	247
aaaa) Sigortalı için	247

bbbb) Haksız fiillerde.....	249
dd) Bakıcı giderleri.....	260
F. Ölüm ve Ölüm Sebebiyle Destekten Yoksun Kalma	
Tazminatı	261
a) Ön bilgiler	261
b) Kavram olarak “Destekten Yoksun Kalma	
Tazminatı”	262
aa) Terminoloji	262
bb) Karşılaştırmalı hukukta ölüm tazminatı	264
c) Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Kaynakları	
ve Hukuki Niteliği.....	265
aa) Doğuş dinamikleri	265
bb) Hukuki niteliği	267
aaa) Karşılaştırmalı hukukta	267
bbb) İsviçre-Türk Hukuku’nda	269
d) Temel kriterler	273
aa) Ölüm olayı	273
bb) Uygun nedensellik.....	274
cc) Destek ve destek tipleri.....	278
e) Zarar	294
aa) Hukukî niteliği.....	294
bb) Zarar türleri ve biçimi	295
aaa) Ölüm öncesi zarar.....	295
bbb) Ölüm giderleri.....	296
cc) Destekten yoksun kalma giderimi	302
aaa) Genel olarak	302
bbb) Değerlendirme etmenleri	303
aaaa) Gelir	303

bbbb) Hak sahiplerinin ihtiyacı ve ihtiyaç süreleri (kriterleri)	306
aaaaa) Hak sahiplerinin ihtiyacı.....	311
bbbbb) Hak sahiplerinin ihtiyaç süresi	314
aaaaaa) Desteğin yaşam süresi	314
bbbbbb) Desteğin iş görebilirlik süresi (aktivite süresi).....	315
cccc) Hak sahiplerinin ihtiyaç süresi	317
dddd) Yetiştirme giderleri	322
f) Paylaştırma.....	326
g) Tazminat hesabı	335
aa) Karşılaştırmalı hukukta.....	335
bb) Türk hukuku'nda	336
G. Yargıcın Hükmü Değiştirme Hakkını Saklı Tutması (TBK. m. 75).....	337
2. Tazminatın Belirlenmesi ve Hesabı.....	338
A. Zarar Veren Kusuru.....	338
B. Zarar Görenin (Mağdurun) Kişisel Kusuru	354
C. Beklenmedik Hâl (Umulmayan hâl/Rastlantısal hâl/Fevkalade hâl)	358
D. Zarar Görenin Yapısal Yatkınlığı.....	360
E. Hatır İşleri.....	361
F. Tarafların Ekonomik ve Sosyal (Özel) Durumları.....	365
a) Zarar verenin (sorumlunun) tazminat ödemesi sonucu ekonomik açıdan yoksulluğa düşmesi.....	365
b) Zarar sorumlusunun yüksek gelire sahip olması	366
c) Zarar görenin olağanüstü yüksek gelire sahip olması	366
G. Üçüncü Kişinin Kusuru	366

H. Türk Borçlar Kanununun 55. Maddesinin Tazminatın Belirlenmesindeki İşlevi Zararın Belirlenmesi	369
a) Normatif Düzenleme	369
b) Hükmün Analitiği ve Amaçsal Yorum	369
aa) Zarar ve tazminatın belirlenmesi	369
aaa) Genel ilke	369
bbb) Rücu edilemeyen sosyal güvenlik ödemeleri	369
ccc) İfa amacını taşımayan ödemelerin dikkate alınamayacağı olgusu	370
ddd) Hakkaniyet düşüncesiyle hesaplanan tazminatın arttırılamayacağı ve indirilemeyeceği... ..	370
c) Yargıtay Uygulaması	371
II. TAZMİNATIN METRİK HESABI	372
1. Karşılaştırmalı Hukukta	372
A. Tazminat Prensipleri	372
B. Tazminat Şekilleri	374
C. Hesap Yöntemleri (Federal Mahkeme Hesabı)	376
D. Tazminatlar Arası İlişki	379
E. Tazminat Kalemleri	380
2. İrat Yoluyla Tazmin	382
A. Kavram	383
B. Öğreti ve Uygulama	383
3. Hesap Devreleri ve Yöntemleri	391
A. Bilinen Devre (işlemiş tazminat) ve Faiz Başlangıcı... ..	391
B. Bilinmeyen Devre (işleyecek tazminat) ve Faiz Başlangıcı	393
a) Uygulamada	393
b) Teknik Yaklaşım	400

4. Uygulamada Tazminat Hesaplanması ve Faiz	
Başlangıcı – Örnekler	403
A. Gerçekleşen Zarar.....	404
a) Gelirler olay tarihi fiyatlarına çekilerek toplamak	405
b) Her yılın gelirine ayrı ayrı gecikme faizi uygulamak	405
c) Rapor tarihindeki geliri esas almak	406
B. İşleyecek Zarar	406
a) Progressif rant tekniğine göre hesaplama:.....	407
b) Ortalamalar Sistemi veya Ortalama Ücret Sabit Rant Sistemine göre uygulanan yöntemle göre hesaplama:	408
c) Ortalama Kavramı	409
C. Maddi Tazminatın Değerlendirilmesi.....	414
a) Ortalama Yıllık Kazanç.....	414
b) Peşin Değer	414
c) Yöntemlerin Karşılaştırılması	415
c) Sonuç	418
5. Yaşam Tablolarındaki Eksiklikler	419
III. TAZMİNATTA İNDİRİM SIRASI	419
1. İsviçre Hukuku'nda.....	419
2. Türk Hukuku'nda (Özellikle Uygulamada).....	420
A. Uygulama	420
B. Kritik.....	430
a) Doğru indirim sırası uygulandığında.....	431
b) İndirim sırası değiştirildiğinde	431
c) TBK. m. 51-52'nin uygulama yeri	431

§ 9. SEBEP SORUMLULUĞUNDAN DOĞAN	
TAZMİNAT OLAYLARI	438
I. İŞ SAHİBİNİN (İSTİHDAM EDENİN)	
SORUMLULUĞU (TBK. m. 66)	438
1. Temel Esası ve Normatif Dayanağı.....	438
2. Koşulları	441
A. İş Sahibi ve Yardımcı Kişi Arasında Bağımlılık (Tabiyet) İlişkisi/Sorumluluğun Sujesi	441
B. Zararın Yardımcının İş Gördüğü Sırada Meydana Gelmesi	448
C. Eylemin Haksız Olması.....	449
3. Kurtuluş Kanıtı	450
A. Özenin İspatı	450
a. Nasıl bir özen?.....	450
aa) Seçimde özen	450
– cura in eligendo-	450
bb) Talimatta özen	451
– cura in instruenda-	451
cc) Gözetimde özen	451
– cura in custatodiendo-.....	451
b) İspat yükümlülüğü	451
B. Özen Yükümlülüğünün İhlali ile Meydana Gelen Zarar Arasında Uygun Nedensellik Bağının Olmadığının İspatı	453
4. İş Sahibinin Yardımcı Kişiye Rücu	454
5. Türk Borçlar Kanunu m 66 ve m 116 Arasındaki İlişki ...	454
6. TBK. m 66/I (BK. 55/I) ile MK m 50/II (eMK 48) Arasındaki İlişki	460

II. HAYVAN TUTUCUSUNUN SORUMLULUĞU (TBK m 67)	460
1. Temel Esas ve Normatif Dayanağı	460
2. Koşulları.....	461
A. Hayvan Tutucusu (Sorumluluğun Sujesi)	461
B. Hayvanın Bağımsız (İçgüdüsel) Hareketi.....	462
C. Özen Yükümlülüğüne Uymama ve Kurtuluş Kanıtı	463
3. Rücu	467
4. Alıkoyma Hakkı.....	468
III. BİNA VE İNŞA ESERİ MALİKİNİN SORUMLULUĞU (TBK m 69).....	468
1. Temel Esası ve Normatif Dayanağı.....	468
2. Koşulları.....	469
A. Ön Bilgiler.....	469
B. Bina ve Diğer İnşa Eserleri.....	469
C. Eserdeki Ayıp (Bozukluk).....	471
a) Eserdeki bozukluğun türleri	471
aa) Yapısının bozuk olması.....	471
bb) Bakımının eksik olması	472
b) Eserin bozuk olarak değerlendirilmesi kriteri	473
aa) Eserin tahsis (özümlenme) amacı	473
bb) Alınması gereken tedbirlerin ekonomik açıdan malikten beklenebilir olması.....	473
3. İntifa ve Oturma Hakkı Sahiplerinin Sorumluluğu.....	473
4. Rücu	474
5. Husumet	475
A. İlke.....	475
B. Ayrık Durumlar	476

6. Depremde Bina Sahibinin Sorumluluğu.....	477
B. Ceza Yönünden.....	511
IV. EV BAŞKANININ SORUMLULUĞU (MK m 369).....	540
1. Temel Esası ve Normatif Dayanağı.....	540
2. Koşulları	542
A. Ev Başkanının Konumu (Sorumluluğun Sujesi).....	542
B. Gözetime Alınanın Zarara Sebebiyet Vermesi.....	543
C. Özel Yükümlülük veya Kurtuluş Kanıtı Getirilmemiş Olması.....	544
V. MOTORLU TAŞIT İŞLETENİN SORUMLULUĞU (KTK m. 85).....	555
1. Temel Esasları	555
2. Normatif Dayanakları	557
3. Koşulları	561
A. Eşyaya veya Kişiye İlişkin Bir Zarar Olmalıdır.....	561
B. Zararın Motorlu Taşıtın İşletilmesinden Kaynaklanması.....	563
a) KTK anlamında motorlu taşıt kavramı	563
b) Motorlu taşıtın işletilmesi/İşleten kavramı	563
c) Motorlu taşıtın işletilmesi ile meydana gelen zarar arasında uygun illiyet bağının bulunması gerekir.	576
C. Hukuka Aykırılık.....	577
4. Sorumluluğun Çeşitli Görünümleri	577
A. Trafik Kazasının Motorlu Taşıtın İşletilmemesinden Kaynaklanması Durumunda Sorumluluk (KTK m 85/III)	577
B. Meydana Gelen Kaza Sonucu Yapılan Yardım Faaliyetlerden Kaynaklanan Zararlardan Sorumluluk (KTK 85/IV).	578

C. İşletenin, Aracın Sürücüsü veya Yardımcı Kişilerin Kusurlarından Dolayı Sorumluluk (KTK m 85/V)	581
5. Husumet	581
A. Aktif Husumet	581
B. Pasif Husumet.....	581
a) İşleten ve teşebbüs sahibi	581
b) Sürücü	590
c) Motorlu araç ile ilgili mesleki faaliyette bulunan kişiler	591
d) Yarış düzenleyicisi (KTK m 105).....	592
e) Hırsız ve gasbeden (KTK m. 107).....	593
f) Motorlu taşıt sigortası yapan sigortalılar (KTK m 97)	598
g) Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri	600
6. Hatır Taşınması ve Motorlu Aracın Hatır İçin Bir Kimseye Verilmesi (KTK m 87).....	600
7. Sorumluluğun Takdiri ve Zararın Paylaştırılması.....	615
A. Sorumluluktan Kurtaran Haller (KTK m 86).....	615
B. Zararın Paylaştırılması.....	634
a) Ön bilgiler.....	634
b) Karayolları Trafik Kanunu'nun Genel Hükümlere Yaptığı Göndermeler	634
c) Zararın paylaştırılması.....	635
aa) Normun düzenleniş biçimi.....	635
bb) Takdir yetkisi.....	638
cc) Paylaştırma öğeleri: Kusur, işletme tehlikesi.....	639
aaa) Kusur	639
bbb) İşletme tehlikesi	658
dd) Sorumlulukların çatışması ve yargıcın takdiri.....	658

ee) Rücu.....	659
aaa) Dış ilişki	659
bbb) İç ilişki	665
C. Zamanaşımı	678
Ç. Yargıtayın Görüşü.....	678
8. Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ve Bu Kapsamdaki Tazminatlar	705
A. Sigorta Zorunluluğu	709
B. Zarar Görenin Doğrudan Doğruya Başvuru ve Dava Hakkı-Sigortacının Def'i Hakkının Olmayışı.....	742
C. ZMSS Dışında Kalan Durumlar (KTK m 92).....	745
D. Sigortacının Rücu.....	796
E. Zamanaşımı	813
F. Karayolları Motorlu araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Sisteminin Yapısal Değişiklik Çabaları	822
VI. İŞ KAZASI	891
1. İş Kazası Kavramı	891
A. Terminoloji.....	891
B. Tanım	891
C. Temel Kriterler.....	912
a) Olay	912
b) Nedensellik (İllyet)	915
aa) Olay ile cismani zarar açısından nedensellik.....	915
bb) Olay ile iş arasındaki nedensellik (illiyet).....	918
c) Kusur.....	922
2. Zarar ve Zararın Tazmini.....	926
A. Mevcut Zarar.....	927
a) Gerçek Zarar (Damnum Emergens).....	927

b) Yoksun kalınmış kazanç (Lucrum Cessans)	928
B. Müstakbel zarar ve müstakbel ekonomik kayıp	929
3. Değerlendirme Etmenleri.....	929
A. Genel Bilgiler	929
B. İşçinin Geliri	930
a) Giydirilmiş ücretin tespiti.....	940
b) ILO Sözleşmesine Göre Ücret Tesbiti	942
c) Ücretin Netleştirilmesi	944
C. Kapasite Kaybının Değerlendirilmesi	944
a) Kapasite Kaybının Süresi	951
aa) Geçici İş Göremezlik	951
bb) Sürekli iş göremezlik.....	956
b) Ayrık haller	976
4. Tazminat Hesabı	976
A. Karşılaştırmalı Hukukta	976
B. Türk Hukukunda (Özellikle Uygulamada).....	978
VII. MESLEK HASTALIĞI	1001
1. Meslek Hastalığı Kavramı	1001
A. Terminoloji.....	1001
B. Tanım.....	1001
2. Temel Kriterler.....	1004
A. Hastalık.....	1004
B. Hastalık ile İş Arasında Nedensellik (İllyet)	1010
a) Meslek Hastalığında Nedensellik.....	1010
b) İş hastalığında Nedensellik (İllyet)	1021
c) Zarar ve zararın tazmini	1022
3. Değerlendirme Etmenleri ve Tazminat.....	1022
A. Genel Bilgiler	1022

B. Değerlendirme Etmenleri	1022
a) Kapasite kaybının değerlendirilmesi.....	1022
b) Kapasite Kaybının Süresi.....	1031
aa) Geçici İş Göremezlik	1031
bb) Sürekli İş Göremezlik.....	1031
VIII. İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI VE DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI İLE SINIRLI SORUMLULUĞUN SONA ERMESİ VE YARGILAMA USULÜ	1037
1. Sorumluluğun Sona Ermesi	1037
A. Genel Olarak	1037
B. İbra	1037
a) Normatif dayanağı ve hukuki süreç	1037
b) 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre ibra	1039
aa) Ön Bilgiler	1039
bb) İbranın Meleolojik Yorumu	1039
aaa) Biçim Koşulu (TBK. m. 420/f.2)	1039
bbb) İbra Tarihi Koşulu (TBK. m.420/f.2)	1039
ccc) İbra Konusu Alacağın Tümünün ve Miktarının Belirtilmesi (TBK. m. 420/f.2)	1040
ddd) Ödemelerin Noksansız ve Banka Aracılığıyla Yapılması Gerekir (TBK. 420/f.2)...	1040
eee) Makbuz Hükmü (TBK. m. 420/f.3).....	1041
fff) Cismani Zararlarda İbraname	1041
cc) Öğretinin Yorumu.....	1041
c) Yargıtayın Görüşü.....	1042
C. Feragat.....	1067
D. Mücbir Sebep	1069
E. Takas.....	1070

F. Zamanaşımı.....	1071
G. Diğer Sebepler.....	1078
2. Yargılama Usulü	1079
A. Yargılama usulü – Görev – Yetki	1079
B. Husumet.....	1082
aa) Aktif Husumet.....	1082
bb) Pasif husumet.....	1082
C. Zararın Paylaştırılması Yönüyle “Hüküm”	1114
IX. CİSMANİ ZARARLA İLGİLİ BİRKAÇ SÖZ.....	1116
§ 10. RÜCU TAZMİNATI.....	1117
I. SOSYAL SİGORTALAR KURUMU’NUN İŞVEREN VE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE RÜCU	1117
1. Ön Bilgiler	1117
A. Sorumluluk Açısından Yaklaşım.....	1117
B. Tazminat Açısından Yaklaşım.....	1117
2. Karşılaştırmalı Hukukta	1117
3. Türk Hukuku’nda.....	1121
II. KAVRAM.....	1122
1. Terminoloji	1122
2. Tanımı	1123
III. HUKUKİ NİTELİĞİ	1123
1. 506 sayılı Kanun döneminde	1123
2. 5510 sayılı Kanun döneminde	1126
IV. KOŞULLAR.....	1129
1. 506 sayılı Kanun döneminde	1129
2. 5510 sayılı Kanun döneminde	1130
V. HESABI.....	1130
VI. YARGITAYIN GÖRÜŞÜ	1131

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BİRDEN ÇOK KİŞİNİN SORUMLU OLMASI
(MÜTESELSİL SORUMLULUK VE RÜCU)

§ 11. BİRDEN ÇOK TAZMİNAT YÜKÜMLÜSÜ İLE ZARAR GÖREN ARASINDAKİ HUKUKİ İLİŞKİ (DIŞ İLİŞKİ) MÜTESELSİL SORUMLULUK 1209

I. TEMEL ESASLAR 1209

1. Ön Bilgiler 1209

2. Federal Mahkemenin Ayrımı (Gerçek Olan-Gerçek Olmayan Müteselsil Sorumluluk)..... 1212

II. BİRDEN ÇOK TAZMİNAT YÜKÜMLÜSÜNÜN ZARAR GÖREN KARŞISINDA MÜTESELSİL (DAYANIŞMA) SORUMLULUĞUNUN OLUŞ ŞEKİLLERİ..... 1213

1. Ortak Kusurla Bir Zarara Sebebiyet Verme 1213

2. Farklı Hukuki Sebeplerden Dolayı Müteaddit (Birden Çok) Tazminat Yükümlüsünün Sorumlu Olması Durumunda Teselsül (Farklı Tipte Sorumluluk-Mehrtypische)..... 1219

3. Birden Çok Tazminat Yükümlüsünün-Birbirinden Bağımsız Fakat Aynı Hukuki Sebepden Kaynaklanan Sorumluluk 1231

III. MÜTESELSİL SORUMLULARDAN BİRİNİN LEHİNE DOĞAN TAZMİNATTAN İNDİRİM SEBEPLERİNİN ZARAR GÖREN KARŞISINDA İLERİ SÜRÜLMESİ 1232

1. Ön Bilgiler 1232

2. Def'i sorunu 1232

A. Ortak Def'iler 1232

B. Kişisel Def'iler..... 1234

§ 12. BİRDEN ÇOK TAZMİNAT YÜKÜMLÜSÜ ARASINDAKİ HUKUKİ İLİŞKİ (İÇ İLİŞKİ)-RÜCU	1236
I. TEMEL ESASLAR.....	1236
II. BİRDEN ÇOK TAZMİNAT YÜKÜMLÜSÜ ARASINDAKİ RÜCU İLİŞKİSİ	1237
1. Ortak Kusurla Zarara Sebebiyet Verme (TBK m 62).....	1237
2. Farklı Hukuki Sebeplerden Sorumlu Olma (TBK m 62).	1240
3. Birbirinden Bağımsız-Aynı Hukuki Sebepden Dolayı Sorumlu Olma (TBK m 61).....	1241
4. Rücuda Zamanaşımı.....	1244

BEŞİNCİ BÖLÜM ZAMANAŞIMI

§ 13. ZAMANAŞIMINA İLİŞKİN TEMEL ESASLAR	1245
I. KAVRAM VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	1245
II. SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUKTA ZAMANAŞIMI.	1257
III. ZAMANAŞIMI DEF'İNDEN KAÇINMA VE SÜREYİ DEĞİŞTİRME	1258
§ 14. İKİ YILLIK VE ON YILLIK ZAMANAŞIMI SÜRELERİ (TBK. m. 72).....	1259
I. İKİ YILLIK ZAMANAŞIMI SÜRESİ (NİSPİ SÜRE)	1259
1. Ön Bilgiler	1259
2. Sürenin Başlangıcı	1259
A. Zarardan Haberdar Olma.....	1259
B. Tazminat Yükümlüsünden Haberdar Olma.....	1276
II. ON YILLIK ZAMANAŞIMI SÜRESİ (MUTLAK SÜRE).....	1277
1. Ön Bilgiler	1277
2. Kusur Sorumluluğunda Zamanaşımı Başlangıcı	1285

3. Sebep Sorumluluğunda (Olağan/Tehlike) Zamanaşımı Başlangıcı	1286
III. İKİ VE ON YILLIK ZAMANAŞIMI SÜRESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	1297
IV. ZAMANAŞIMI HAKKININ KÖTÜYE KULLANILMASI.....	1298
§ 15. CEZA ZAMANAŞIMI SÜRELERİNİN SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUK HUKUKUNA UYGULANMASI.....	1298
I. ÖN BİLGİLER.....	1298
II. CEZA ZAMANAŞIMI SÜRESİNİN UYGULANMA KOŞULLARI	1300
1. Cezalandırılabilir Bir Davranış.....	1300
2. Ceza Zamanaşımı Süresinin Daha Uzun Süre Olması ...	1317
3. Ceza Zamanaşımı Sürelerinin Üçüncü Kişi Karşısında Uygulanabilirliği.....	1320
A. Organın Sorumluluğunda Zamanaşımı	1320
B. Sorumluluk Sigortacısı Karşısında Zamanaşımı (KTK m 91, 97).....	1330
C. Zarar Görenin Mirasçıları Karşısında Zamanaşımı....	1330
D. Sebep Sorumluluklarında Ceza Zamanaşımı	1330
III. CEZA VE ÖZEL HUKUK ZAMANAŞIMI SÜRELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	1331
§ 16. TÜRK BORÇLAR KANUNU 72/II'DE DÜZENLENEN ÖZEL HÜKÜM (ZARAR GÖRENİN DAİMİ DEF'İ HAKKI).....	1336
§ 17. RÜCU HAKKI SAHİBİNİN ALACAĞININ ZAMANAŞIMINA UĞRAMASI.....	1337

ALTINCI BÖLÜM
TAZMİNAT DAVALARINDA USÛL
(Sözleşme Dışı Sorumluluk Konusuyla Sınırlı)

§ 18. GÖREV	1341
I. YARGI YOLU KAVRAMI	1341
1. Olumlu Görev Uyuşmazlığı.....	1349
2. Olumsuz Görev Uyuşmazlıkları	1350
A. Tarafların Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurusu	1350
B. Mahkemelerin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurusu	1357
C. Yargıtayın Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurması ...	1357
3. Hüküm Uyuşmazlıkları.....	1358
4. Yargı Yolu Açısından Sözleşme Dışı Sorumluluk: Kişisel Kusur, Hizmet Kusuru Kavramları.....	1358
II. ADLİ YARGIDA GÖREV	1410
III. ALTERNATİF UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜM YOLU	1421
§ 19. YETKİ.....	1421
1. Kanun Koyucunun Amacı.....	1421
2. Normun Analitiği ve Doktrin.....	1427
A. Genel olarak	1427
B. Haksız fiil kavramı	1429
C. Haksız fiilin işlendiği yer mahkemesi yetkisi.....	1429
D. Zararın meydana geldiği yer mahkemesi yetkisi.....	1429
E. Zararın meydana gelme ihtimalinin bulunduğu yer mahkemesinin yetkisi.....	1430
F. Zarar görenin yerleşim yeri mahkemesi yetkisi.....	1430
§ 20. İSBAT YÜKÜ VE DELİL TAKDİRİ.....	1431
I. İSBAT YÜKÜ.....	1431
1. Genel Olarak	1431

2. Sözleşme Dışı Sorumlulukta İsbat Yükü	1432
II. DELİLLERİN (KANITLARIN) TOPLANMASI VE TAKDİRİ	1434
1. Delillerin Toplanması	1434
A. Kanun Koyucunun Amacı.....	1434
B. Genel olarak taraflarca getirilme ilkesi	1435
C. Taraflarca getirilme ilkesine hakim olan esaslar	1436
a) Hâkimin, Kanunda öngörülen istisnalar dışında, iki taraftan birinin söylemediği şey veya vakıaları kendiliğinden dikkate alamayacağı ve onları hatırlatabilecek davranışlarda bulunmayacağı	1436
aa) Ana kural	1436
bb) Kanunda öngörülen istisnalar.....	1437
b) Kanunla belirtilen durumlar dışında, hâkim kendiliğinden delil toplayacağı	1437
2. Yargıcın Delilleri Takdiri	1438
§ 21. TAZMİNAT DAVASININ CEZA DAVASI İLE İLİŞKİSİ (TBK. m. 74).....	1442
I. SORUN VE NORMATİF DAYANAĞI	1442
1. Sorun.....	1442
2. Normatif Dayanağı	1442
II. TEMEL KRİTERLER	1443
1. Hukuk Yargıcının Ceza Kanununun Sorumluluğa İlişkin Hükümleri ile Bağlı Olup Olmadığı Olgusu	1443
2. Hukuk Yargıcının Ceza Mahkemesi Kararı ile Bağlı Olup Olmadığı Olgusu.....	1443
3. Bağımsızlık Prensibinde Ayırık Durumlar	1459
4. Ceza Mahkemesinde Görülmekte Olan Davanın Bekletici Sorun Yapılması.....	1461
5. Yargıtay Görüşü	1464

§ 22. KISMİ DAVA – BELİRSİZ ALACAK DAVASI – ISLAH	1469
I. KISMİ DAVA	1469
II. BELİRSİZ ALACAK DAVASI	1474
III. ISLAH	1488
§ 23. KESİN HÜKÜM – MADDİ HATA	1495
I. KESİN HÜKÜM	1495
II. MADDİ HATA	1499

CİLT-II

YEDİNCİ BÖLÜM İDARE HUKUKUNDAN DOĞAN TAZMİNAT

§ 24. İDARENİN SORUMLULUĞUNDAN DOĞAN ZARARIN TAZMİNİ	1511
I. KONUYLA SINIRLI SORUMLULUĞA GENEL BAKIŞ	1511
1. İdarenin Kusur Sorumluluğu.....	1511
2. Kişisel Kusur-Hizmet Kusuru Ayırımı	1511
A) Hizmet Kusuru	1511
B) Kişisel Kusur	1511
C) Rücu	1522
3. Kusursuz Sorumluluk.....	1528
II. TAZMİNAT OLAYLARI	1531
1. Ön Bilgiler	1531
2. Tazminat Olaylarının Sınıflandırılması (Cismani Zararla Sınırlı).....	1531
A) Hizmet Kusuru/Kusur Sorumluluğuna İlişkin Tazmin.....	1531
a) Terör Olayları	1531
b) Güvenlik Görevlilerinin Görevlerini Yapma Sırasında Oluşan Zararlar:	1544

c) Adli Hizmetlere İlişkin Tazmin Olayları	1544
d) Sağlık Hizmetlerine İlişkin Tazmin Olayları.....	1545
B. Kusursuz Sorumluluğa İlişkin Tazmin Olayları.....	1561
III. İDARENİN TAZMİNAT YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN KOŞULLARI	1563
IV. TAZMİNAT HESABI	1596
V. MANEVİ TAZMİNATLAR	1658

**SEKİZİNCİ BÖLÜM
KANUN DIŞI YAKALAMA VEYA TUTUKLAMADAN
DOĞAN TAZMİNATLAR**

..... 1691

**DOKUZUNCU BÖLÜM
NÜKLEER ZARARLARDAN DOĞAN SORUMLULUK**

I. NORMATİF DAYANAKLARI	1723
II. SORUMLULUK	1723

**ONUNCU BÖLÜM
TIBBİ SORUMLULUKTAN DOĞAN
TAZMİNATLAR VE MALPRAKTİS (TIBBİ HATA)**

I. KAVRAM VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	1727
1. Tıbbi Sorumluluk Kavramı	1727
A. Terminoloji	1727
B. Sorumluluk Tipolojisi	1727
II. HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	1732
1. Hasta Hakları.....	1732
2. Aydınlatma Yükümlülüğü.....	1733
3. Tıbbi Standart.....	1749
4. Komplikasyon	1750
5. Konsültasyon.....	1750

III. TIBBİ HATA (MALPRAKTİS).....	1759
IV. TAZMİN SORUMLULUĞU.....	1805
1. Zarar.....	1805
2. Nedensellik Bağı.....	1806
3. Hukuka Aykırılık.....	1835
4. Kusur	1835
5. Rücu.....	1836
V. İSPAT YÜKÜ	1879
VI. YARGI YOLU.....	1880
1. Adli Yargı Yolu.....	1880
2. İdari Yargı Yolu.....	1882

İkinci Kitap

İNSANA VERİLEN ZARARDAN DOĞAN MANEVİ TAZMİNAT HUKUKU

BİRİNCİ BÖLÜM MANEVİ TAZMİNAT

§ 1. MANEVİ ZARAR.....	1899
I. ÖN BİLGİLER.....	1899
1. Manevi Zararın Hukuki Niteliği ve Manevi Tazminatın İşlevi.....	1899
2. Normatif Dayanakları	1914
3. Yargıtay Görüşü.....	1915
II. GENEL OLARAK MANEVİ TAZMİNATIN BELİRLENMESİ	1923
III. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA MANEVİ TAZMİNAT	1926

İKİNCİ BÖLÜM MANEVİ TAZMİNATIN BELİRLENMESİ

§ 2. MANEVİ TAZMİNATIN BELİRLENMESİNE ESAS OLAN ETMENLER	1931
I. ÖN BİLGİLER.....	1931
II. MANEVİ ZARARIN AĞIRLIĞI SORUNU	1943
III. ZARAR GÖRENİN KİŞİSEL KUSURU VE ZARAR VERENİN KUSURUNUN AĞIRLIĞI	1946
IV. ACININ DİNME ŞANSI.....	1949
V. CİSMANİ ZARARLARDA YARALININ YAKINLARININ TAZMİNAT İSTEME HAKKI	1949
VI. ÖLÜM OLAYLARINDA HAK SAHİPLERİNİN MANEVİ TAZMİNAT İSTEME HAKKI.....	1960
VII. CENİNİN MANEVİ TAZMİNAT HAKKI	1963
VIII. MANEVİ TAZMİNAT VE FAİZİNİN TAYİN VE BELİRLENMESİNDE ÖLÇÜ OLAN TARİH.....	1964
IX. MANEVİ TAZMİNATIN BÖLÜNMEZLİĞİ	1964
§ 3. MANEVİ TAZMİNAT TÜRLERİ.....	1973

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM NEDENSELLİK BAĞI - HUKUKA AYKIRILIK - KUSUR

§ 4. NEDENSELLİK BAĞI	1977
§ 5. HUKUKA AYKIRILIK	1978
§ 6. KUSUR.....	1980

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM CİSMANİ ZARAR VE ÖLÜM OLAYLARINDA MANEVİ TAZMİNAT

§ 7. CİSMANİ ZARAR HALLERİNDE MANEVİ TAZMİNAT.....	1985
§ 8. ÖLÜM HALLERİNDE MANEVİ TAZMİNAT.....	1991

**§ 9. BEDENSEL ZARAR VE ÖLÜM HALLERİNDE
MANEVİ TAZMİNATIN BELİRLENMESİ.....1992**

BEŞİNCİ BÖLÜM

KİŞİLİK HAKLARINA SALDIRIDAN DOĞAN TAZMİNAT

§ 10. KİŞİLİK HAKKI KAVRAMI 2007

I. KİŞİLİK HAKKININ ÖZELLİKLERİ.....2010

II. KİŞİLİK HAKKININ KONUSU KİŞİLİK DEĞERLERİ
KAVRAMI 2035

1. Ön Bilgiler 2035

2. Özgürlükler 2048

3. Onur ve Saygınlık (Şeref ve Haysiyet) 2048

4. “Üç Alan Teorisi”: Gizli Yaşam-Özel Yaşam-Kamuya
Açık Yaşam.....2055

5. Resim Üzerindeki Hak.....2099

6. Kişisel Verilerin Korunması Hakkı 2112

III. KİŞİSEL HAKKA YAPILAN SALDIRILARIN
NORMATİF ALANDA KORUNMASI 2132

ALTINCI BÖLÜM

KİŞİSEL DEĞERLERE YAPILAN SALDIRI TÜRLERİ

**§ 11. BASIN YOLUYLA KİŞİLİK HAKKINA YAPILAN
SALDIRILAR.....2158**

I. BASININ GÖREVİ.....2158

II. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ.....2160

III. BASIN YOLUYLA KİŞİLİK HAKLARINA
SALDIRININ TÜRLERİ 2224

IV. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNÜN SINIRLARI VE
HUKUKA AYKIRILIK 2224

V. HUKUKA UYGUNLUK KAVRAMI 2307

1. Hukuka Uygunluk Sebebi: Üstün Yarar Kriteri.....2307

2. Hukuka Uygunluk Sebepleri	2309
A. Uygun Amaç Kriteri.....	2309
a) Kamu yararı ve toplumsal ilgi.....	2309
aa) Yasama, Yürütme, Yargı alanlarında basın açıklamaları	2309
bb) Kültürel konularda basın açıklaması.....	2323
aaa) Bilimsel eser hakkında eleştiri	2323
bbb) Sanatçı ve sanat eserleri hakkında basın açıklaması	2327
cc) Sanatçının sanat (yaratma) hakkının sınırları ve özellikle mizah eserleri	2327
dd) Toplumun dikkatini çeken/gözönünde/topluma mal olmuş kişiler hakkında basın açıklaması	2334
ee) Sade vatandaşlara/kişilere ilişkin basın açıklamaları	2517
ff) Teknolojik araçlar yoluyla kişisel değerlere yapılan saldırı	2518
b) Güncellik.....	2544
B. Uygun Araç Kriteri.....	2548
a) Gerçeklik.....	2548
b) Ölçülülük (= Düşüncenin açıklanış biçimi ile konu arasında düşünsel bağ)	2600
§ 12. BASIN AÇIKLAMALARINDAN HUKUKSAL KORUNMA	2672
I. SALDIRIYA YÖNELİK DAVALAR.....	2672
1. Önleme Davası	2672
2. Durdurma Davası.....	2673
3. Tespit Davası	2674
4. Kararın Yayımı ve Üçüncü Kişilere Bildirilme Hakkı...	2675
5. Maddi Tazminat.....	2676

6. Manevi Tazminat	2677
A. Ön Bilgiler	2677
B. Koşulları	2678
C. Manevi Tazminatın Takdiri	2679
a) Manevi tazminatın para olarak takdiri.....	2679
b) Para dışında diğer giderim yolları	2688
II. AKTİF HUSUMET	2693
III. PASİF HUSUMET	2697
1. Basın Kanununa Göre	2697
IV. ZAMANAŞIMI	2706
§ 13. ŞİKAYET VE İHBAR YOLUYLA KİŞİLİK HAKLARINA SALDIRIDAN DOĞAN MANEVİ TAZMİNAT	2707
§ 14. YARGI KARARLARININ YERİNE GETİRİLMEMESİNDEN DOĞAN MANEVİ TAZMİNAT	2784
§ 15. FİKİR VE SANAT ESERLERİ ÜZERİNDEKİ HAKLARA SALDIRIDAN DOĞAN MANEVİ TAZMİNAT	2810
I. MANEVİ HAK KAVRAMI	2810
II. MANEVİ HAKLARIN KULLANIMI / AKTİF HUSUMET / DAVACI TARAF	2817
III. TAZMİNAT KOŞULLARI	2820
IV. MANEVİ TAZMİNATIN TAKDİRİ	2835
YEDİNCİ BÖLÜM BOŞANMA VE NİŞANLANMADAN DOĞAN MANEVİ TAZMİNAT	
§ 16. BOŞANMADAN DOĞAN MANEVİ TAZMİNAT	2863
I. ÖN BİLGİLER	2863

II. KOŞULARI VE UYGULAMASI.....	2863
III. USULE İLİŞKİN ÖZELLİKLER	2865
IV. YARGITAYIN GÖRÜŞÜ	2868
§ 17. NİŞANIN BOZULMASINDAN DOĞAN MANEVİ TAZMİNAT.....	2928
I. ÖN BİLGİLER.....	2928
II. KOŞULLARI VE UYGULAMASI	2928
III. USULE İLİŞKİN ÖZELLİKLER	2947
BİLİRKİŞİ RAPOR ÖRNEKLERİ	2949
KAVRAMLARA GÖRE ARAMA DİZİNİ.....	3043